

“AzFinans İnvestisiya Şirkəti” QSC
31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
uyğun Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları
Müstəqil Auditorun Hesabatı ilə birlikdə

Mündəricat

Müstəqil auditorun hesabatı

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları

Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat	2
Konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	3
Konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	4
Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	5-30

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətini bəyanı
31 dekabr 2021-ci il tarixinə

Aşağıdakı bəyanat, müstəqil auditorların hesabatında göstərilmiş auditorların rəyində olan vəzifələr haqqında müddəalarla birgə oxunmalıdır və "AzFinans İnvestisiya Şirkəti" QSC-nin (bundan sonra "Qrup") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Qrupun 31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə vəziyyətini, fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkətini və kapitalda dəyişikliklərini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə rəhbərlik məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik:

- Müvafiq mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və uyğun olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsədəuyğun qərarların və təxminlərin qəbul edilməsi;
- Hər hansı əhəmiyyətli kənarlaşmaların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti ilə BMHS-nin tələblərinə riayət olunması və;
- Əgər yaxın gələcəkdə, Qrupun normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilirsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fəaliyyətin davamlılığı prinsipi əsasında hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik həmçinin:

- Qrupun daxilində səmərəli və yüksək səviyyəli daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və qorunması;
- Qrupun maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun olaraq hazırlanması və maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat uçotu sisteminin təşkil olunması;
- Mühasibat uçotunun Qrupun fəaliyyət göstərdiyi ölkədə qəbul edilmiş qanunvericilik və mühasibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Qrupun aktivlərinin mühafizə edilməsinin təşkil olunması və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması üçün məsuliyyət daşıyır.

31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatları Qrupun rəhbərliyi tərəfindən 29 aprel 2021-ci ildə təsdiq edilmişdir.

İdarə Heyəti adından:

İntiqam Səfərəliyev
Direktor

Aqşin Əzizov
Əməliyyat və mühasibatlıq departamentinin rəhbəri

RSM Azerbaijan

Demirchi Tower 16th floor,
37 Khojaly ave, AZ1025,
Baku, Azerbaijan

T +994(12) 480 4571
F +994(12) 480 4563

www.rsm.az

Müstəqil Auditorun Hesabatı

“AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC-nin Təsisçilərinə və Rəhbərliyinə :

Rəy

Biz “AzFinance İnvestisiya Şirkəti” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra “Qrup”) və onun törəmə müəssisəsinin (birlikdə “Qrup”) 31 dekabr 2021-ci il tarixinə təqdim edilən konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat, həmin tarixdə bitən il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını aparmışıq.

Bizim fikrimizcə, hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Qrupun 31 dekabr 2021-ci il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətini, habelə həmin tarixdə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (MHBS) uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdən ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz hesabatımızın “Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti” bölməsində əks etdirilir. Biz Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının (MBESS) dərc etdiyi Peşəkar Mühasiblərin Etika Məcəlləsinə uyğun olaraq Qrupdan asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk və digər etik öhdəliklərimizi Etika Məcəlləsinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, eləcə də fərqləndirilmə və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik Qrupu ləğv etmək və ya fəaliyyətini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fəaliyyətin fasiləsizliyinə dair məlumatların açıqlanmasına və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Qrupun maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz bütövlükdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizin daxil olduğu auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kifayət qədər əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq auditin aparılması zamanı mövcud olan bütün əhəmiyyətli təhriflərin həmişə aşkar olunacağına zəmanət vermir. Təhriflər fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində yarana bilər və fərdi və ya məcmu olaraq istifadəçilərin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul edəcəyi iqtisadi qərarlara təsir göstərmək ehtimalı olduğu halda əhəmiyyətli hesab edilir.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılan auditin bir hissəsi olaraq, biz audit zamanı peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında fırıldaqçılıq və ya səhv nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olması riskini müəyyən edir və qiymətləndirir, həmin risklərə qarşı audit prosedurlarını hazırlayır və həyata keçirir və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Fırıldaqçılıq nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhvlər nəticəsində yaranmış əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən daha yüksəkdir, çünki fırıldaqçılığa gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, yanlış təqdimat və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə halları daxil ola bilər.
- Qrupun daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarını işləyib hazırlamaq üçün daxili nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Rəhbərlik tərəfindən istifadə edilən uçot siyasətinin uyğunluğunu, habelə uçot təxminləri və müvafiq açıqlamaların münasibliyini qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutları əsasında Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisə və şəraitlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair qənaətə gəlirik. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu qənaətinə gəldikdə, auditor rəyimizdə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı müvafiq məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməli və ya belə məlumatların açıqlanması yetərli olmadıqda, rəyimizdə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və şəraitlər Qrupun fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında düzgün təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmək üçün Qrupa daxil olan müəssisələrin maliyyə məlumatları və ya fəaliyyəti ilə bağlı yetərli müvafiq audit sübutu əldə edirik. Biz qrup auditinin idarə edilməsi, nəzarəti və həyata keçirilməsi üçün məsuliyyət daşıyıraq.

Biz korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və müddəti, habelə əhəmiyyətli audit nəticələri, o cümlədən audit zamanı daxili nəzarət sistemində aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat veririk.

29 aprel 2022-ci il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azərbaycan

"AzFinance İnvestisiya Şirkəti" QSC
Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
31 dekabr 2021-ci il tarixinə

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
AKTİVLƏR			
Əmlak və avadanlıqlar	8	84,843	153,144
Qeyri-maddi aktivlər	9	166,322	181,673
Ticarət və digər debitor borcları	10	217,004	464,006
Borc qiymətli kağızlara investisiyalar	11	4,103,286	680,376
Pay qiymətli kağızlara investisiyalar	12	13,396	616,015
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	13	177,548	161,953
Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri	13	289,320	115,146
Cari mənfəət vergisi üzrə qabaqcadan ödənişlər		-	77,628
CƏMI AKTİVLƏR		5,051,719	2,449,941
ÖHDƏLİKLƏR			
Sair öhdəliklər	14	375,668	184,282
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	15	1,528,783	-
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		142,780	-
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	18	8,136	39,038
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		2,055,367	223,320
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı		1,550,000	1,550,000
Kapital qoyuluşu		612,175	612,175
Bölüşdürülməmiş mənfəət		833,302	64,282
Qrupun təsisçilərinə aid olan kapital		2,995,477	2,226,457
Nəzarət olunmayan iştirak payı		875	164
CƏMI KAPİTAL		2,996,352	2,226,621
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		5,051,719	2,449,941

29 aprel 2022-ci il tarixində imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiq edilmişdir.

İntiqam Səfəraliyev
Direktor

Aqşin Əzizov
Əməliyyat və mühasibatlıq departamentinin rəhbəri

"AzFinance İnvestisiya Şirkəti" QSC
Konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat
31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Əməliyyat gəlirləri			
Portfelin idarə edilməsindən gəlir		1,157,778	1,143,962
Broker fəaliyyətindən gəlir		505,218	189,180
İstiqraz satışından əldə olunan gəlir		449,213	-
Sair gəlir	16	471,357	168,330
Cəmi gəlir		2,583,566	1,501,472
Xərclər			
İşçi heyəti üzrə xərclər		(1,001,597)	(671,746)
Komissiya xərcləri		(72,132)	(70,245)
Digər əməliyyat xərcləri	17	(446,239)	(352,524)
Digər gəlirlər	17	-	17,554
Sair xalis gəlir	17	34,794	46,737
Əməliyyat mənfəəti		1,098,392	471,248
Maliyyə xərcləri		(38,617)	(3,127)
Vergidən əvvəlki mənfəət		1,059,775	468,122
Mənfəət vergisi xərci	8	(189,293)	(155,227)
İL ÜZRƏ MƏNFƏƏT		870,482	312,895
İL ÜZRƏ CƏMİ MƏCMU GƏLİR		870,482	312,895
Cəmi məcmu gəlirin/(zərərin):			
- Təsisçilərə aid olan hissəsi		869,771	313,081
- Nəzarət olunmayan iştirak payına aid olan hissəsi		711	(186)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		870,482	312,895

29 aprel 2022-ci il tarixində imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiq edilmişdir.

İntiqam Səfərləyev
Direktor

Aqşin Əzizov
Əməliyyat və mühasibatlıq departamentinin rəhbəri

“AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC
Konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Kapital qoyuluşu	(Yığılmış zərər) / Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi	Nəzarət olunmayan iştirak payı	Cəmi kapital
01 yanvar 2020-ci il tarixinə qalıq	1,550,000	612,175	(248,800)	1,913,375	350	1,913,725
İl üzrə cəmi məcmu gəlir			313,081	313,081	(186)	312,895
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	1,550,000	612,175	64,281	2,226,456	164	2,226,620
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	869,771	869,771	711	870,482
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(100,750)	(100,750)	-	(100,750)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	1,550,000	612,175	833,302	2,995,477	875	2,996,352

29 aprel 2022-ci il tarixində imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiq edilmişdir.

 İntiqam Səfəraliyev
 Direktor

 Aqşin Əzizov
 Əməliyyat və mühasibatlıq departamentinin rəhbəri

“AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC
Konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə (*yenidən təsnifləşdirilmiş)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Vergidən əvvəlki mənfəət		1,059,775	468,122
Düzəlişlər:			
Əmlak və avadanlıqların köhnəlməsi	9	72,238	79,160
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	10	19,916	20,186
Borc qiymətli kağızlar üzrə zərər çıxılmaqla gəlir		(34,794)	-
Maliyyə xərcləri		38,617	3,127
Əmlak və avadanlıqlarının silinməsi üzrə zərər		1,767	-
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti		1,157,519	570,595
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklər			
Ticarət hesabında olan pul vəsaitlərində dəyişikliklər	13	(174,174)	(110,631)
Ticarət və digər debitor borclarda dəyişikliklər		247,215	(196,523)
Sair öhdəliklərdə dəyişikliklər		255,229	(129,815)
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		1,485,789	133,626
Ödənilmiş mənfəət vergisi		-	(272,041)
Ödənilmiş maliyyə xərcləri		(12,436)	(3,127)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olmuş / (istifadə edilmiş) xalis pul vəsaitləri		1,473,353	(141,542)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Borc qiymətli kağızlara investisiyalara investisiya		(3,442,282)	(413,473)
Pay qiymətli investisiyalardan daxilolmalar		586,364	(823)
Əmlak və avadanlıqların alınması	9	(5,704)	-
Qeyri-maddi aktivlərə investisiya	10	(4,565)	-
Alınmış dividendlər		18,332	-
Alınmış faizlər		52,089	-
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilmiş xalis pul vəsaitləri		(2,788,295)	(414,296)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas borcun ödənilməsi		(63,844)	(72,000)
Ödənilmiş dividendlər		(100,750)	-
Buraxılmış borc qiymətli kağızlardan daxilolmalar		1,502,602	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə daxil olan/ (istifadə edilmiş) xalis pul vəsaitləri		1,338,008	(72,000)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım / (azalma)		15,595	(627,838)
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		161,953	789,791
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		177,548	161,953

*Burada göstərilmiş müəyyən məbləğlər 2020-ci il üzrə maliyyə hesabatlarına uyğun deyil və yenidən təsnifləşdirilmə düzəlişləri əks etdirir, 22 sayılı qeyddə baxın.

29 aprel 2022-ci il tarixində imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiq edilmişdir.

İntiqam Səfərləyev
Direktor

Aqşin Əzizov
Əməliyyat və mühasibatlıq departamentinin rəhbəri

1. “AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC və onun fəaliyyəti

Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatan il üzrə Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq “AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC (bundan sonra “Şirkət”) və onun törəmə müəssisəsi üçün (birlikdə “Qrup” adlandırılır) hazırlanmışdır. Qrup 30 yanvar 2014-cü il tarixində Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq qapalı səhmdar cəmiyyəti formasında təsis olunub və bu ölkədə fəaliyyət göstərir.

31 dekabr 2021-ci il və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərində bitən illər üzrə Şirkətin səhmləri aşağıdakı kapital pay sahiblərinə məxsus olmuşdur:

Səhmdarlar	31 dekabr 2021-ci il, %	31 dekabr 2020-ci il, %
Cənab Abid Mamedov	84.97%	100%
Cənab İntiqam Səfəraliyev	15.03%	-
Cəmi	100%	100%

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Qrupun son nəzarətədiçi tərəfi Qrupun yekun mülkiyyətçiləri cənab Abid Mamedov.

Əsas fəaliyyət istiqamətləri. Qrupun əsas fəaliyyəti brokerlik, portfelin idarə edilməsi, konsaltinq və underraytinq xidmətlərindən ibarətdir. Qrup əsasən yerli bazarda, həmçinin xarici bazarlarda qiymətli kağızların alıqı-satqısını həyata keçirir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə “AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC törəmə müəssisəsi olan “AzFinance Asset Management” MMC-nin səhmlərinin 99%-nə sahibdir.

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Qrupda 19 nəfər işçi fəaliyyət göstərir (31 dekabr 2020: 19 nəfər).

Şirkətin hüquqi və faktiki ünvanı. Qrupun hüquqi və faktiki ünvanı aşağıdakı kimidir: Nəriman Nərimanov prospekti ev 206, məhəllə 466, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası.

Təqdimat valyutası. Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa valyuta göstərilmədiyi halda, Azərbaycan Manatı ilə (“AZN”) təqdim olunmuşdur.

2. Qrupun əməliyyat mühiti

Azərbaycan nefti 2021-ci ildə neft birjalarında artım tendensiyası nümayiş etdirib. “Azeri Light” markalı neftin bir barelinin qiyməti 82,07 dollara qədər yüksəlib. Azərbaycanda sənaye strukturunda qeyri-neft-qaz sektorunun payı daha sürətlə artır. Azərbaycan dördüncü sənaye inqilabının tələblərinə uyğun inkişaf edir. İlin ikinci yarısında Avropada panika yaşandı. Təbii qazın qiyməti qalxmağa başladı və bir neçə dəfə tarixi rekordlar qırdı. Sonuncu ən yüksək nəticə dekabrın 21-də əldə edilib. Həmin vaxt Avropada “mavi yanacaqın” birja qiyməti min kubmetr üçün 2,150 dollara çatmışdır. Bu hadisələr fonunda, enerji bazarı iştirakçılarının diqqəti Azərbaycana yönəlmişdir. Ölkə bu il ilkin olaraq Avropaya 5 milyard kubmetrədən çox qaz ixrac etməyi planlaşdırsa da, 2021-ci ilin yanvar-noyabr aylarında ixracın faktiki həcmi 7,3 milyard kubmetr təşkil edib 2021-ci ildə dünyada dərin sosial-iqtisadi böhran yaşansa da, bir çox əsas sahələrdə inkişaf tempi qorunulmuşdur. 2021-ci ildə, eyni zamanda, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı yenidənqurma işlərinə başlanılmış, Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru kəməri ilə 500 milyonuncu ton neft ixrac edilmiş, Azərbaycan və Türkmənistan “Dostluq” yatağının birgə işlənilməsinə dair razılıq əldə olunmuş və qeyri-neft ixracı rekord həddə çatmışdır.

Bu il dünya üçün ikinci “koronavirus ili” idi. 2020-ci ilin şok effekti qlobal iqtisadiyyata ciddi təsir göstərsə də, 2021-ci ildə dünya tədricən bərpa olundu. Böhranla mübarizə dövrü 2020-ci ilin martında başlamış və 2021-ci ilin aprelində başa çatmışdır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dövləti Ermənistanın hərbi təxribatlarının, eləcə də eyni vaxtda pandemiya, quraqlıq, aşağı neft qiymətləri və böhranın idarə olunmasının öhdəsindən gəlmişdir. 2021-ci ilin ortalarında tənəzzül dayandı və iqtisadi artım bərpa olundu. Azərbaycan pandemiya ilə mübarizənin nəticələrinə beynəlxalq töhfələr verməklə yanaşı, peyvənd siyasətinə görə də lider mövqeyə malik oldu. İqtisadiyyat Nazirliyi 2021-ci ildə ÜDM-in 5,1 faiz artacağını proqnozlaşdırır.

2. Qrupun əməliyyat mühiti (davamı)

Eyni zamanda, Dünya Bankı 2021-ci ildə Azərbaycanda iqtisadi artımı 2,9%-dən 5%-ə qədər proqnozlaşdırır. Proqnozlara görə, 2021-ci ildə qeyri-neft sektorunun artımı xidmətlər, kənd təsərrüfatı və sənayenin artımı hesabına 7,1 faiz təşkil edəcək. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti 29 yanvar 2021-ci il tarixində uçot dərəcəsinin 6,25 faiz səviyyəsində saxlanılması barədə qərar qəbul etmişdir. Faiz dəhlizinin aşağı həddi 5,75 faiz, yuxarı həddi isə 6,75 faiz səviyyəsində saxlanılmışdır. İnflyasiyanın artması, əsasən, dünya əmtəə qiymətlərinin artması və qlobal təchizat zəncirindəki problemlər kimi xarici təminat və xərc şokları ilə izah olunur. Tədiyyə balansının profisiti və qəbul edilmiş makroiqtisadi platforma orta müddətli perspektivdə risk faktorlarını neytrallaşdırmaq potensialına malikdir. 2022-ci ilin dövlət büdcəsində qəbul edilən neft transferlərinin əvvəlki illə müqayisədə artması milli valyutanın sabitliyinə dəstək verəcəkdir. Digər tərəfdən, antiinflasiya pul-kredit siyasəti monetar amillərə daxili tələbin balanslaşdırılmış səviyyədə saxlanılmasına səbəb olacaqdır. Müvəqqəti xarici və daxili məsrəf amillərinin qiymətlərə təsiri neytrallaşdıqca tarazlaşdırıcı amillərin inflyasiyaya azaldıcı təsiri güclənəcək.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 16 oktyabr tarixli 2965 nömrəli Sərəncamının icrası ilə əlaqədar minimum aylıq əməkhaqqının məbləği 2022-ci il yanvarın 1-dən 300 manat müəyyən olunmuşdur. 2021-ci ilin yanvar-noyabr aylarında müzdü işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2020-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,9 faiz artaraq 724 manat təşkil etmişdir. 1 yanvar 2021-ci il tarixindən, icbari tibbi sığortanın tətbiqinə başlanıldı. Qeyri-dövlət və qeyri-neft sektorunda çalışan işgötürən və işçilərdən aylıq hesablanmış əməyin ödənişi fondunun 8,000 manata qədər olan hissəsindən ödənilən sığorta haqqının məbləği 2022-ci il yanvarın 1-dək 50 faiz güzəşt tətbiq edilir. Bu o deməkdir ki, 2022-ci il yanvarın 1-dək qeyri-dövlət və qeyri-neft sektorundakı işgötürən və işçilərdən aylıq hesablanmış əməyin ödənişi fondunun 8,000 manata qədər olan hissəsindən 1 faiz, 8,000 manatdan yuxarı olan hissəsindən isə 0.5 faiz miqdarında icbari tibbi sığorta haqqı tutulacaq. 2022-ci ildən etibarən isə sözügedən sektor üzrə işgötürən və işçilərdən aylıq hesablanmış əməyin ödənişi fondunun 8,000 manata qədər olan hissəsindən 2 faiz miqdarında icbari tibbi sığorta haqqının tutulması müəyyən olunub.

3. Əsas uçot siyasəti

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasının əsasları. Qrupun hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Standartları Şurası tərəfindən dərc edilmiş Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına Şərhlər Komitəsi (“MHBSŞK”) tərəfindən dərc edilmiş şərhlər əsasında hazırlanmışdır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının MHBS-ə uyğun olaraq hazırlanması bəzi əhəmiyyətli uçot təxminlərinin istifadəsini tələb edir. Bundan əlavə, uçot siyasətini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli sürməlidir. Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr Qeyd 4-də açıqlanır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları. Qrup (i) investisiya obyektinin gəlirlərinə əhəmiyyətli təsir göstərən müvafiq funksiyaları idarə etmək səlahiyyətinə malik olduqda (ii) investisiya obyektində iştirakından yaranan dəyişən gəlirlər ilə əlaqədar risklərə məruz qaldıqda və ya belə gəlirləri əldə etmək hüququna malik olduqda və (iii) investorun gəlirlərinə təsir göstərmək məqsədilə investisiya obyektinin üzərində öz səlahiyyətlərindən istifadə etmək imkanına malik olduqda belə müəssisələr Qrupun nəzarəti altında olan törəmə müəssisələr sayılır. Qrupun digər müəssisə üzərində səlahiyyətlərini müəyyən edərkən əsaslı hüquqların mövcudluğu və təsiri, o cümlədən potensial səsvermə hüquqları nəzərə alınır. Hüquq o halda əsaslı olur ki, belə hüquq sahibi investisiya obyektinin fəaliyyətinin əhəmiyyətli hissəsi ilə bağlı qərar qəbul etdiyi zaman belə hüququ praktiki olaraq icra etmək imkanına malik olsun.

Qrup hətta investisiya obyektinin səsvermə hüquqlarının çox hissəsinə malik olmadıqda belə, investisiya obyektinin üzərində səlahiyyətlərə malik ola bilər. Belə hallarda Qrup investisiya obyektinin üzərində real səlahiyyətlərə malik olub-olmadığını müəyyən etmək məqsədilə digər səsvermə hüquqlu şəxslərin hüquqlarının həcmi və bölüşdürülmə dərəcəsi ilə əlaqədar öz səsvermə hüququnun həcmi qiymətləndirməlidir. Törəmə müəssisələrin əməliyyatları üzrə nəzarət Qrupa keçdiyi tarixdən (alış tarixi) belə müəssisələr konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına daxil edilir və nəzarətin itirildiyi tarixdən konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarından çıxarılır.

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Qrup tərəfindən törəmə müəssisələrin alınması alış metodu ilə uçota alınır. Alınmış identifikasiya edilə bilən aktivlər və müəssisələrin birləşməsi zamanı qəbul edilmiş öhdəliklər və şərti öhdəliklər nəzarət olunmayan iştirak payının həcmindən asılı olmayaraq alış tarixinə ədalətli dəyər də əks etdirilir. Qrup mövcud iştirak paylarını əks etdirən və pay sahibinə müəssisənin likvidasiyası halında xalis aktivlərdə proporsional həcmdə pay əldə etmək hüququ verən nəzarət olunmayan iştirak payını hər bir əməliyyat üzrə fərdi qaydada a) ədalətli dəyərlə və ya b) əldə edilmiş müəssisənin xalis aktivlərində nəzarət olunmayan iştirak payına proporsional şəkildə qiymətləndirir. Mövcud iştirak paylarını əks etdirməyən nəzarət olunmayan iştirak payı ədalətli dəyərlə qiymətləndirilir. Əldə edilmiş şirkətə görə ödənişlər təqdim edilmiş aktivlərin, buraxılmış pay alətlərinin və qəbul edilmiş və ya yaranmış öhdəliklərin ədalətli dəyərində, o cümlədən şərti ödənişlər üzrə razılaşmalar nəticəsində yaranmış aktiv və öhdəliklərin ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Bu zaman məsləhət xidmətləri, hüquq xidmətləri, qiymətləndirmə və analoji peşəkar xidmətlərə görə ödənişlər kimi alış xərcləri nəzərə alınmır. Pay alətlərinin buraxılması zamanı yaranmış əməliyyat xərcləri kapitaldan çıxılır; borc qiymətli kağızların buraxılması ilə bağlı yaranmış əməliyyat xərcləri onların balans dəyərindən çıxılır və alış ilə bağlı bütün digər əməliyyat xərcləri xərcə silinir.

Qrup daxili əməliyyatlar, bu əməliyyatlar üzrə qalıqlar, eləcə də qrup şirkəti arasında həyata keçirilən əməliyyatlar üzrə reallaşdırılmamış gəlirlər hesabatlarda əks etdirilmir. Bundan əlavə, realizasiya olunmamış zərər də çəkilmiş xərclər bərpa edilmədiyi halda maliyyə hesabatlarından çıxarılır. Şirkət və onun bütün törəmə müəssisələri Qrupun siyasətinə uyğun olaraq vahid uçot siyasəti tətbiq edir. Nəzarət olunmayan iştirak payı Qrupun birbaşa və ya dolayısı ilə sahib olmadığı paya düşən törəmə müəssisənin xalis fəaliyyət nəticələrinin və kapitalının bir hissəsini əks etdirir. Nəzarət olunmayan iştirak payı Qrupun kapitalının ayrıca komponentini formalaşdırır.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Qrupun konsolidə edilmiş müəssisələrinin əməliyyat valyutası həmin müəssisələrin fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Qrup və onun törəmə müəssisəsinin əməliyyat valyutası, eləcə də Qrupun təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”). Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Qrupun təqdimat valyutası olan Azərbaycan Manatı (“AZN”) ilə əks olunmuşdur.

Əməliyyatlar və qalıqlar. Monetar aktivlər və öhdəliklər Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının (“Mərkəzi Bank”) müvafiq hesabat dövrünün sonuna qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq hər bir müəssisənin əməliyyat valyutasına çevrilir. Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə hər bir müəssisənin əməliyyat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər mənfəət və ya zərər də tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyərlə yenidən qiymətləndirmə üzrə gəlir və ya zərərin tərkibində qeydə alınır.

31 dekabr 2021-ci il və 2020-cü il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur:

Valyuta	2021-ci il	2020-ci il
ABŞ dolları	1.7000	1.7000
Rus rublu	0.0229	0.0231
Avro	1.9265	2.0890

Əmlak və avadanlıqlar. Əmlak və avadanlıqlar hər hansı yığılmış köhnəlmə və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə zərər çıxılmaqla, ilkin dəyər də uçota alınır. Hər bir hesabat dövrünün sonunda Qrup öz əmlak və avadanlıqlarını dəyərsizləşmə zərərlərinin baş verməsini təyin etmək məqsədi ilə təhlil edir. Əgər belə hal mövcud olarsa belə aktiv üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğ təyin edilir və dəyərsizləşmə zərərinin məbləği (əgər varsa) hesablanır. Fərdi aktiv üzrə əldə edilməsi mümkün olan məbləğin təyin edilməsi mümkün olmadıqda Qrup aktivin aid olduğu nağd pul əmələ gətirən biznes vahidinin qalıq dəyərini təhlil edir. Əmlak və avadanlıqların satışından əldə edilən gəlirlər və zərər onların balans dəyərində əsasən müəyyən edilir və mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda mənfəət və zərər hesabatında əks etdirilir.

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Əmlak və avadanlıqlar (davamı)

Köhnəlmə, əmlak və avadanlıqların ilkin dəyərində onların faydalı iqtisadi ömrü nəzərə alınmaqla azalan qalıq metodu ilə tətbiq edilir. Faydalı iqtisadi ömür təxminləri, qalıq dəyərləri və köhnəlmə metodları hər bir hesabat tarixində yenidən təhlil edilir və təxminlərdə olan dəyişikliklərin təsiri prospektiv olaraq tətbiq edilir. Əmlak və avadanlıqlara aşağıdakı illik faiz dərəcələri ilə köhnəlmə xərci hesablanır:

Əmlak və avadanlığın kateqoriyası	2021-ci il	2020-ci il
Kompüter və ofis avadanlığı	25%	25%
Digər	20%	20%

Silindikdə, satılıqda və ya istifadəsinin davam etdirilməsi zamanı gələcəkdə iqtisadi faydanın əldə edilməsi təxmin edilmədikdə əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərinin tanınmasına xitam verilir. Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin tanınmasına xitam verilməsi nəticəsində yaranan mənfəət və zərərlər satış nəticəsində əldə edilən vəsaitlərlə aktivin qalıq dəyəri arasında olan fərq kimi hesablanır və dərhal mənfəət və zərər hesabında tanınır.

Qeyri-maddi aktivlər. Qrupun qeyri-maddi aktivləri əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından ibarətdir. Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar həmin proqram təminatının alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Qrup tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya edilə bilən unikal proqram təminatının yaradılması ilə birbaşa əlaqəli olan xərclər çəkilmiş xərclərdən artıq olan əlavə iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktiv kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən işçilərə sərf olunan xərclər və ümumi təsərrüfat xərclərinin müvafiq hissəsi daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqəli bütün digər xərclər (məs, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı azalan qalıq metodu ilə sabit amortizasiya dərəcəsi 10% illik tətbiq olunmaqla hesablanır.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivini satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır. Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərində əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir; (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir; (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyə təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir.

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Əməliyyat xərcləri (davamı)

Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir. İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərle qiymətləndirilən maliyyə aktivləri və ədalətli dəyərin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid edilən ("SMGƏD") borc alətlərinə investisiyalar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır və bu da aktivin ilkin tanınmasından dərhal sonra zərərin tanınması ilə nəticələnir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("standart şərtlər" əsasında alış və satışlar), Qrupun maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Qrupun həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: qiymətləndirmə kateqoriyaları. Qrup maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir:

(a) Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və ya zərəre aid olunan maliyyə aktivləri (MZƏD). Bu kateqoriya məcburi qaydada təsnifləşdirilən və ilkin tanınma zamanı MZƏD kateqoriyası kimi müəyyən edilən maliyyə aktivlərini ayrıca göstərir.

(b) Amortizasiya olunmuş dəyərle ölçülən maliyyə aktivləri (AD).

(c) Ədalətli dəyərinin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid olunan maliyyə aktivləri (SMGƏD).

Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Qrupun biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: biznes model. Biznes model Qrupun pul axınları əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Qrupun məqsədinin: (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması") və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması") olub-olmadığını müəyyən edir. (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri "digər" biznes modellərə aid edilir və MZƏD kateqoriyasında ölçülür.

Biznes model qiymətləndirmə tarixində mövcud olan portfel üzrə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün Qrupun həyata keçirməyi planlaşdırdığı fəaliyyətə dair bütün müvafiq sübutlar əsasında aktivlər qrupu (portfel səviyyəsində) üçün müəyyən edilir. Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Qrupun nəzərə aldığı amillərə Qrupun strategiyası, portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları və portfelin idarə edilməsi menecerlərinə ödənişlərin sxemi daxildir. Maliyyə aktivləri üçün biznes modellərin müəyyən edilməsində Qrupun istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: pul axınlarının xüsusiyyətləri. Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Qrup pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (YƏMFÖ təhlili).

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat. Qrup amortizasiya olunmuş dəyərlə və SMGƏD kateqoriyasında ölçülmüş borc alətləri, eləcə də kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanəti müqavilələrindən yaranan risklər üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Qrup hər bir hesabat tarixində gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirir və kredit zərərləri üzrə ehtiyatı tanıyır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat.

Qrup maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyərsizləşmə modeli tətbiq edir. BMHS 9 mərhələlərin müəyyən olunması yanaşmasında praktiki istisnadan istifadə etməklə, defolt olmamış aktivləri 2-ci Mərhələyə təsnifləşdirməyə imkan verir. Bu səbəbdən maliyyə aktivləri 2-ci Mərhələyə (aktiv defolt olmamış kimi tanındıqda) və ya 3-cü Mərhələyə (defolt şərtləri yerinə yetirildikdə) təsnifləşdirilir və hər iki mərhələdə ehtiyat bütöv müddət üçün tanınır. Qrup müəyyən olunmuş PD reytingləri üzrə gələcək təxmin edilən nəticələri artıq özündə əks etdirən Keçid Matrisindən istifadə edir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Qrup aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Qrup maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Qarşı tərəf satışa məhdudiyətlər qoymadan aktivini tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

Maliyyə öhdəliklərinin qiymətləndirilmə kateqoriyaları. Qrup maliyyə öhdəliklərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir:

- (a) MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə öhdəlikləri. Bu kateqoriya ticarət üçün saxlanılan və ilkin tanınma zamanı MZƏD kateqoriyası kimi müəyyən edilən maliyyə öhdəliklərini ayrıca göstərir.
- (b) Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən maliyyə öhdəlikləri.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yəni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə öhdəlikləri. İlkin tanınma zamanı Qrup bəzi öhdəliklərini MZƏD kateqoriyasında ölçə bilər. Belə öhdəliklər üzrə gəlir və zərər sair məcmu gəlirlərdə qeydə alınan və sonradan mənfəət və ya zərərə yenidən təsnifləşdirilməyən öhdəlik üzrə (bazar şərtlərindəki dəyişikliklərə aid olmayan və nəticədə bazar riskinə səbəb olan məbləğ kimi müəyyən edilir) kredit riskindəki dəyişikliklər ilə əlaqəli olan ədalətli dəyərdəki dəyişikliyin məbləği istisna olmaqla, mənfəət və ya zərərin tərkibində tanınır. Belə bir təqdimat mühasibat uyğunsuzluğu yaratmadığı və ya onu artırmadığı təqdirdə mümkündür. Bu halda öhdəlik üzrə kredit riskindəki dəyişikliklər ilə əlaqəli olan gəlir və zərər də mənfəət və ya zərərin tərkibində göstərilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qısamüddətli qoyuluşlardır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə nağd pul, banklarda tələb edilənədək saxlanılan depozitlər və ilkin ödəmə müddəti üç ay və daha az olan digər qısamüddətli yüksək likvidli investisiyalar daxildir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı amillərə görə amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınır: (i) onlar müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanılır və bu pul axımları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarətdir və (ii) MZƏD kateqoriyasına aid edilmir.

Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri. Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri Milli Depozit Mərkəzində saxlanılan pul vəsaitlərini əks etdirir. Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri fond bazarında qiymətli kağızların alqı-satqısı üçün istifadə olunur

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

İdarəetməyə verilmiş aktivlər – müştərilərə və sifarişçilərə məxsus olan və Qrupun müxtəlif hüquqlara sahib olduğu, aktiv və passiv şəkildə idarə olunan aktivlərdir. Bu aktivlər borc qiymətli kağızlar, pay qiymətli kağızlar və ya ticarət hesablarında olan pul vəsaitləri şəkildə ola bilər.

31 dekabr 2021-ci il və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərinə borc qiymətli kağızlara investisiyaların kateqoriyalar üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Bütün bu investisiyalar borc qiymətli kağızlardan ibarətdir:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
<i>Borc qiymətli kağızlar</i>	37,221,122	35,177,212
<i>Broker hesabında olan pul vəsaitləri</i>	8,739	233,610
Cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar	37,229,861	35,410,822

31 dekabr 2021-ci il tarixinə Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları üzrə illik gəlirlilik dərəcəsi ödəmə müddətinə uyğun olaraq 4.5%-6.00% (31 dekabr 2020-ci il: 5.76%-10.50%) təşkil edir. 31 dekabr 2021-ci il və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərinə ticarət üçün investisiyalar aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
<i>Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları</i>	24,000,557	22,954,924
<i>Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının notları</i>	3,481,676	10,074,534
<i>Korporativ istiqrazlar</i>	9,738,889	2,147,754
Cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar	37,221,122	35,177,212

Qrup tərəfindən saxlanılan istiqrazların əksəriyyəti dövlət zəmanəti ilə təmin olunmuş Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin istiqrazlarından ibarətdir. Korporativ istiqrazlar da bank zəmanəti ilə təmin olunur.

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
<i>Pay qiymətli kağızlar</i>	-	24,309
Cəmi pay qiymətli kağızlara investisiyalar	-	24,309

Bütün pay qiymətli kağızlar korporativ səhmlərdən ibarətdir və ticarət üçün qiymətli kağızlara aiddir.

MZƏD kateqoriyasında ölçülən borc qiymətli kağızlar ədalətli dəyərlə tanınır ki, bu da, kredit riski ilə bağlı müvafiq silinmələri əks etdirir və Qrupun kredit riski barədə ən dəqiq məlumatı təqdim edir.

Qrupun 31 dekabr 2021-ci il tarixinə MZƏD kateqoriyasında ölçülən 4,103,286 AZN (31 dekabr 2020-ci il: 680,376 AZN) məbləğində borc qiymətli kağızları Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən şirkətlərin və ya dövlət müəssisələrinin səhmlərindən ibarətdir.

MZƏD kateqoriyasında ölçülən pay qiymətli kağızlar korporativ səhmlərdən, ticarət üçün qiymətli kağızlardan və ilkin tanınma zamanı SMGƏD kateqoriyasına aid edilməyən digər pay qiymətli kağızlardan ibarətdir.

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər. Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər portfel idarəetməsi müqavilələri üçün tanınır və müştərilərin qiymətli kağızlar və / və ya pul vəsaitlərindən ibarət portfelini idarə etmək üçün Qrupa ötürdüyü anda yaranır. Müştərilər ilə müqavilələrə Qrupa ötürülmüş portfelin effektivliyindən asılı olaraq minimal gəlirlilik faizi və dəyişən icra öhdəliyi daxildir. Müştərilərə ödəniləcək vəsaitlər üzrə qalıqlara korporativ və fərdi müştərilər daxildir ki, 2021-ci ildə bunun 96%-ni korporativ müştərilər təşkil etmişdir (2020-ci il: 96%).

Ticarət və digər debitor borclar. Ticarət və digər debitor borclar broker fəaliyyətinə görə əldə ediləcək vəsaitlər və Qrup tərəfindən aktivlərin idarə edilməsi xidmətlərinə görə müştərilərdən alınacaq məbləğlər üçün tanınır. Ticarət və digər debitor borclar ilkin olaraq ədalətli dəyərlə, sonra isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə tanınır.

Sair öhdəliklər. Sair öhdəliklər qarşı tərəfin müqavilə üzrə öz öhdəliklərini yerinə yetirdiyi zaman hesablanır və ilkin olaraq ədalətli dəyərlə, sonra isə effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə tanınır.

Mənfəət vergisi. Hazırkı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq əks etdirilir. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Lakin həmin və ya başqa dövrdə sair məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınan əməliyyatlara aid olan vergilər sair məcmu gəlirdə və ya birbaşa kapitalda tanınır.

Cari vergilər cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya vergi orqanları tərəfindən geri qaytarılacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa vergilər inzibati və sair əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (müəssisələrin birləşməsi halları istisna olmaqla).

Təxirə salınmış vergi qalıqları qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır.

Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri müvəqqəti fərqlərin geri qaytarılması, kifayət qədər vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Nizamnamə kapitalı. Qrupun nizamnamə kapitalı Nizamnamədə göstərilən kapitaldan ibarətdir.

Kapital qoyuluşu. Kapital qoyuluşu Qrupun əməliyyat fəaliyyətini maliyyələşdirmək məqsədi ilə ilkin olaraq təsisçilər tərəfindən kredit şəklində hissə-hissə təqdim edilmiş nağd pul qoyuluşlarından ibarətdir. Təsisçilər bu vəsaitləri Qrupun kapitalına yönəltmiş və onun geri qaytarılması ilə bağlı iddiası yoxdur. Hesabat tarixinə həmin məbləğ nizamnamə kapitalının bir hissəsi kimi qeydə alınmamışdır.

Gəlirin tanınması. Gəlir Qrupun adi fəaliyyəti nəticəsində yaranır. Gəlir əməliyyat qiyməti məbləğində tanınır. Əməliyyat qiyməti vəd edilmiş xidmətlər üzrə nəzarətin alıcıya ötürülməsi müqabilində üçüncü tərəflərin adından alınan məbləğlər istisna olmaqla, Qrup tərəfindən əldə ediləcəyi gözlənilən ödənişlərdir.

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Gəlirin tanınması (davamı)

Portfelin idarə edilməsindən gəlir. Qrup portfelin idarə edilməsi xidmətləri məqsədilə müştərilərdən 1-3 il müddətinə idarə olunmaq üçün qiymətli kağızlar və / və ya pul vəsaitləri formasında investisiya portfeli əldə edir. Portfelin idarə edilməsi xidmətlərindən əldə olunan gəlir iki hissəyə bölünür.

- 1) İdarəçilik komissiyası. İdarəçilik komissiyası portfelin idarə olunması üçün əvvəlcədən razılaşdırılmış sabit dərəcədir. İdarəçilik komissiyası aylıq hesablanır və dövr ərzində Şirkət tərəfindən əldə edilir. İdarəçilik komissiyası adətən bir müştəri üçün idarə olunan aktivlərin ümumi səviyyəsinə və ya ayrı-ayrı aktivlərin növünə və tərzinə görə komissiya cədvəllərinə uyğun hesablanır.
- 2) Performans komissiyası. Performans komissiyası portfelin idarə edilməsi üçün müştəridən əldə edilən portfelin nəticələrinə görə dəyişkən məbləğdir. Performans komissiyası adətən portfelin bir baza indeksindən və ya eyni qrupun performansından artıq olan nisbəti kimi hesablanır. Performans komissiyasında təbii artım əsasən idarəetməyə verilmiş xalis aktivlər üzrə yeni daxilolmalardan asılıdır. Əsas amillər hesab olunan ümumi bazar şərtlərindən qlobal maliyyə aktivlərinin artması əhəmiyyətli uzunmüddətli iqtisadi faktor kimi çıxış edir.
- 3) Gəlir icra öhdəliyi yerinə yetirildiyi zaman, yəni mal və ya xidmətlər üzrə nəzarət müştəriyə ötürüldükdə tanınır. İcra öhdəliyi dövr ərzində və ya müəyyən zaman anında yerinə yetirilə bilər. Dövr ərzində yerinə yetirilmiş icra öhdəliyindən əldə olunan gəlir mal və xidmətlərin müştəriyə ötürülməsi ilə ölçülən icra öhdəliyinin yerinə yetirilmə səviyyəsi ilə tanınır. Müəyyən zaman anında yerinə yetirilən icra öhdəliyindən əldə olunan gəlir vəd edilmiş mal və ya xidmətlər üzrə nəzarət müştəriyə keçdiyi anda tanınır.
- 4) Performans komissiyası qazanıldığı və müəyyən edildiyi dövrdə tanınır. Performans komissiyası bütün qeyri-müəyyənliklər həll olunana və əvvəlki dövrdə qeyd alınmış məbləğlərin geri qaytarılma ehtimalı olmayana qədər məhdudlaşdırılır. Portfelin performansını qənaətbəxş səviyyədə olmadıqda və ya müsbət nəticə göstərə bilmədikdə, gələcək illərin performansını komissiya əldə olunana qədər adətən bu kəsirdən yüksək olmalıdır.

Dövr ərzində və müəyyən zaman anında performans öhdəliyinin gəlirlər üzrə bölüşdürülməsi Qeyd 15-də göstərilir.

Broker fəaliyyətindən gəlir. Qrup qarşı tərəflər adından qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirərkən agent kimi çıxış edərək, qarşı tərəflərə broker xidmətləri göstərir. Broker fəaliyyətindən əldə edilən gəlir əqd məbləğinin faizi kimi hesablanır və müəyyən zaman anında qazanılır. Broker fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlərə yalnız göstərilmiş xidmətlər üzrə marja daxildir və müəyyən komissiya xərcləri çıxılmaqla göstərilir.

İcarə öhdəlikləri. İcarə müqaviləsi üzrə yaranan öhdəliklər ilkin olaraq cari dəyərle qiymətləndirilir. İcarə öhdəliklərinə aşağıdakı icarə ödənişlərinin xalis cari dəyəri daxildir:

- icarə üzrə alınacaq həvəsləndirici ödənişlər çıxılmaqla, sabit ödənişlər (məhiyyətə sabit ödənişlər daxil olmaqla),
- ilkin olaraq icarə müddətinin başlanma tarixinə mövcud olan indeks və ya dərəcələrdən istifadə etməklə qiymətləndirilən indeks və ya dərəcələrdən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri,
- icarə müddəti ərzində Qrup icarəni ləğv etmə hüququnu istifadə edərsə, icarənin ləğv edilməsi ilə bağlı cərimə ödənişləri.

Qrupun icarəyə götürdüüyü ofis sahəsinin icarəsi müqaviləsində icarə müddətinin uzadılması seçimi nəzərdə tutulur. Bu, Qrupun fəaliyyətində istifadə olunan aktivlərin idarə olunmasında əməliyyat çevikliyinin artırılması üçün tətbiq olunur. İcarə müddətinin uzadılması hüququ yalnız müqavilənin müddətinin uzadılacağına əsaslandırılmış şəkildə əminlik olduqda icarə müddətinə daxil edilir. İcarə müddətinin uzadılmasına dair əsaslandırılmış əminlik olduğu halda, uzadılma hüququnun istifadəsi ilə bağlı aparılacaq icarə ödənişləri də öhdəliyin qiymətləndirilməsinə daxil edilir. İcarə ödənişləri 7.84%-lik bərc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılır.

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

İcarə öhdəlikləri (davamı)

İcarə ödənişləri əsas və maliyyə xərclərinə ayrılır. Maliyyə xərcləri hər bir dövr üçün öhdəliyin qalığı üzrə daimi olaraq müntəzəm faiz dərəcəsinə təmin etmək üçün ümumi icarə müddətində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

İstifadə hüquqlu aktivlər. Qrup ofis sahəsi icarəyə götürür. İcarə müqavilələrinə icarə və qeyri-icarə komponentləri daxil edilə bilər. Qrup icarə müqaviləsi üzrə ödənişləri icarə və qeyri-icarə komponentləri arasında ayrıca nisbi qiymət əsasında ayırır. İcarə müqaviləsi üzrə yaranan aktivlər ilkin olaraq cari dəyərlə qiymətləndirilir. İstifadə hüquqlu aktivlər aşağıdakılar nəzərə alınmaqla, ilkin dəyərlə qiymətləndirilir:

- icarə öhdəliyinin ilkin qiymətləndirmə məbləği;
- icarə üzrə həvəsləndirici ödənişlər çıxılmaqla, icarə müqaviləsinin başlanma tarixindən əvvəl aparılmış bütün icarə ödənişləri;
- bütün ilkin birbaşa xərclər, və
- aktivin icarə müqaviləsinin şərtlərinə görə tələb olunan vəziyyətə qaytarılması xərcləri.

İstifadə hüquqlu aktivlər adətən onların faydalı istifadə və ya icarə müddətləri ərzində (bu müddətlərdən hansı daha tez başa çatarsa) düz xətt metodu ilə amortizasiya edilir. Qrup alış hüququnun icrasına əsaslandırılmış şəkildə əmin olduqda, istifadə hüquqlu aktivləri əsas aktivin faydalı istifadə müddəti ərzində amortizasiya edir. İstifadə hüquqlu aktivlərin amortizasiyası 2 il ərzində düz xətt metodu ilə hesablanır.

Qrup aktivin mülkiyyət hüququ ilə bağlı bütün risk və faydaların əsas etibarilə icarəyə verəndən Qrupa ötürülməsini nəzərdə tutmayan icarə müqaviləsində icarəyə götürən qismində çıxış etdikdə, ümumi icarə ödənişləri icarə müddəti ərzində düz xətt metoduna əsasən il üzrə mənfəət və ya zərərdə (icarə xərcləri kimi) tanınır. Əməliyyat icarəsinə ofis sahəsinin icarəsi daxildir.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Qrup konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında tanınan məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmçinin peşəkar ehtimallar və təxminlər irəli sürür. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Biznes modelin qiymətləndirilməsi. Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes modeli qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Qrup onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır. Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir.

Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərinin ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyətli olmaması şərtinə, “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir. Qrup satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız “stress” ssenarilərdə və ya Qrupun nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Qrup tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Qrupun nəzərə aldığı amillərə Qrupun strategiyası, portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları və portfelin idarə edilməsi menecerlərinə ödənişlərin sxemi daxildir.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi (davamı)

“Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması” biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdirdiyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfellər daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqəlidir.

İcarə müddətinin müəyyən edilməsi. Qrup müqaviləyə xitam verilməsi ilə bağlı bir tərəfin digərinə 3 ay əvvəl hər hansı bildiriş göndərməyə ehtiyacı yoxdur halda avtomatik olaraq yenilənən müddətli müqavilələr əsasında üçüncü tərəflərdən ofis sahəsi icarəyə götürür. Qrup belə müqavilələr üzrə ləğv etmə hüququ olmayan icarə müddətini müəyyən edərkən müqavilələrə xitam verilməsi halda tətbiq ediləcək cərimələri, o cümlədən icarəyə götürülmüş əmlakın əsaslı təmiri, yerdəyişmə xərcləri və ya binaların Qrupun fəaliyyəti üçün əhəmiyyəti kimi iqtisadi antistimulları nəzərə alır. Bunun nəticəsində ofis sahəsinin icarə müddəti 2 il müəyyən edilmişdir.

Təxirə salınmış vergi aktivinin tanınması. Tanınmış təxirə salınmış xalis vergi aktivini vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya olunması zamanı qeydə alınır. Bu, gələcəkdə bərpa edilməsi gözlənilən müvafiq fərqlərdən və çıxılmaların istifadə edilməsi üçün gələcəkdə kifayət qədər vergiyə cəlb edilən mənfəətin mövcudluğundan asılıdır. Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydası məbləğinin müəyyən edilməsi rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun ekstrapolyasiya nəticələrinə əsaslanır. Biznes-plan rəhbərliyin şəraitə uyğun olan təxminlərinə əsaslanır.

5. Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir:

- (i) 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş)
- (ii) (ii) 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və ;
- (iii) (iii) 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir. Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür. Ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

Təkrar ədalətli dəyər qiymətləndirmələri

Təkrar ədalətli dəyər qiymətləndirmələri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda hər bir hesabat dövrünün sonunda mühasibat uçotu standartları ilə tələb edilən və ya icazə verilən qiymətləndirmələrdir:

Təkrar ədalətli dəyər qiymətləndirmələrinin aid edildiyi ədalətli dəyər iyerarxiyalarının səviyyəsi aşağıda göstərilir:

5. Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

	31 dekabr 2021-ci il		
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	Cəmi
MALIYYƏ AKTİVLƏRİ			
<i>Borc qiymətli kağızlara investisiyalar</i>			
- Korporativ istiqrazlar	-	4,103,286	4,103,286
<i>Pay qiymətli kağızlara investisiyalar</i>			
- Korporativ səhmlər	-	13,396	13,396
31 DEKABR TARİXİNƏ CƏMİ TƏKRAR			
ƏDALƏTLİ DƏYƏRLƏ			
QIYMƏTLƏNDİRİLƏN AKTİVLƏR			
	-	4,116,682	4,116,682

	31 dekabr 2020-ci il		
	1-ci Səviyyə	2-ci Səviyyə	Cəmi
MALIYYƏ AKTİVLƏRİ			
<i>Borc qiymətli kağızlara investisiyalar</i>			
- AR Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları	-	680,376	680,376
<i>Pay qiymətli kağızlara investisiyalar</i>			
- Korporativ səhmlər	-	616,015	616,015
31 DEKABR TARİXİNƏ CƏMİ TƏKRAR			
ƏDALƏTLİ DƏYƏRLƏ			
QIYMƏTLƏNDİRİLƏN AKTİVLƏR			
	-	1,296,391	1,296,391

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, eləcə də ticarət debitor borcları ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan maliyyə aktivləridir. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı sətir maddələri müvafiq olaraq ədalətli dəyər iyerarxiyasının 1-ci və 3-cü Səviyyələrinə aid edilir.

6. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhərin tətbiqi

Maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında qəbul edilmiş uçot siyasəti, 31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üçün Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında uçot qaydaları ilə eynidir. 01 yanvar 2022-ci ildən qüvvəyə minən bir neçə düzəliş tətbiq olunmuşdur, lakin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına təsiri olmamışdır.

Dərc olunmuş, lakin hazırda qəbul olunmamış standartlar və şərhələr

Cəmiyyət bu standartlar və düzəlişlər qüvvəyə mindikdə (tətbiq edildikdə) olanları qəbul etmək niyyətindədir.

6. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

1 sayılı MUBS-yə düzəlişlər – Öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi

2020-ci ilin yanvar ayında öhdəliklərin cari və uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsi üzrə tələbləri müəyyən etmək üçün MUBS 1 sayılı MUBS-un 69-76 bəndlərinə düzəlişlər dərc etmişdir.

Düzəlişlər aşağıdakı məsələlərə aydınlıq gətirir:

- Hesablaşmanı təxirə salmaq hüququ nə deməkdir;
- Təxirə salmaq hüququ hesabat dövrünün sonunda mövcud olmalıdır;
- Müəssisənin təxirə salmaq hüququndan istifadə edə bilməsi təsnifləşdirməyə təsir etmir;
- Yalnız çevrilən öhdəlikdəki əlaqədar törəmə aləti özü-özlüyündə kapital aləti olarsa, öhdəliyin şərtləri təsnifləşdirməyə təsir göstərmir.

Bu düzəlişlər 01 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və retrospektiv qaydada tətbiq edilməlidir. Hal-hazırda Cəmiyyət düzəlişlərin onun cari təcrübəsinə təsirini və mövcud kredit müqavilələrinə yenidən nəzərdən keçirilməsinə ehtiyacın olub-olmamasını qiymətləndirir.

Konseptual əsaslara istinad – 3 sayılı MHBS-yə düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında MUBSSŞ, “Müəssisələrin Birləşməsi” adlı 3 sayılı MHBS-yə “Konseptual Əsaslara İstinad” adlı düzəliş qəbul etmişdir. Düzəlişlər 1989-cu ildə buraxılmış “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim olunması Prinsipləri”nə istinadlı, tələbləri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirmədən, 2018-ci ilin mart ayında buraxılmış “Maliyyə Hesabatlarının Konseptual Əsasları”na istinadla əvəz etmək məqsədini daşıyır.

Bundan əlavə, Şura, 37 sayılı MHBS və ya 21 sayılı BMHŞK “Tutumlar” əhatə dairəsində olan öhdəliklər və potensial öhdəliklər üçün (bunlar ayrı-ayrılıqda yerinə yetirilərsə) yaranan potensial ‘gün 2’ gəlir və ya zərərləri ilə bağlı problemdən qaçınmaq üçün 3 sayılı MHBS-nin tanıma prinsipinə istisna əlavə etmişdir.

Eyni zamanda, Şura, “Maliyyə Hesabatlarının Hazırlanması və Təqdim Olunması Prinsipləri”nə istinadın əvəz edilməsindən təsirlənməyəcək potensial aktivlərə dair 3 sayılı MHBS-dəki mövcud göstərişi aydınlaşdırmağa qərar vermişdir. Düzəlişlər 01 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və gələcək dövrlərə tətbiq olunur. Bu düzəlişlərin Müəssisənin maliyyə hesabatlarına təsir göstərməsi gözlənilmir.

Əmlak, qurğu və avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan istifadədən daxilolmalar – 16 sayılı MUBS-a düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında MUBSSŞ, 16 sayılı MHBS-yə “Əmlak, qurğu və avadanlıqlar: Nəzərdə tutulan istifadədən əvvəl daxilolmalar” düzəlişini qəbul etmişdir. Bu düzəlişə görə müəssisələrə, əmlak, qurğu və avadanlıq obyektinin maya dəyərindən, həmin aktiv rəhbərlik tərəfindən nəzərdə tutulmuş qaydada fəaliyyət göstərə bilməsi üçün zəruri olan yərə və vəziyyətə gətirilərkən istehsal olunan maddələrin satışından əldə olunan daxilolmaların çıxılmasını qadağan edilir. Bunun əvəzinə, müəssisə bu cür maddələrin satışından daxilolmaları və bu maddələrin istehsal xərclərini mənfəət və zərərdə tanıyır.

Düzəlişlər 01 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və müəssisənin düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdiyi zaman təqdim olunan ən erkən dövrün başlanğıcında və ya daha sonra istifadəyə verilmiş əsas vəsaitlər üçün retrospektiv şəkildə tətbiq edilməlidir. Düzəlişlərin Cəmiyyətə əhəmiyyətli təsir göstərməsi gözlənilmir.

Yüklü müqavilələr – Müqavilənin yerinə yetirilməsi xərcləri – 37 sayılı MHBS-yə düzəlişlər

2020-ci ilin may ayında MUBSSŞ, 37 sayılı MUBS-yə müqavilənin yüklü və ya zərərli olduğunu qiymətləndirərkən müəssisənin hansı xərcləri daxil etməli olduğunu müəyyənləşdirən düzəlişlər etmişdir.

6. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi (davamı)

MHBS 1 Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının İlk dəfə tətbiqi – Törəmə müəssisə ilk dəfə tətbiq edən şəxs qismində

MHBS-lərin illik təkmiləşdirmələri prosesi çərçivəsində MUBSS 2018-2020-ci illər üçün 1 saylı MHBS “Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarının İlk dəfə tətbiqi” ilə bağlı düzəlişlər qəbul etmişdir. Düzelisələr, 1 saylı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən törəmə müəssisəyə, ana müəssisənin MHBS-yə keçid tarixinə əsasən, ana müəssisənin hesabat verdiyi məbləğlərdən istifadə edərək məcmu çevirmə fərqlərini ölçməyə icazə verir. Bu düzəliş həmçinin 1 saylı MHBS-in D16 (a) bəndini tətbiq etməyi seçən asılı və ya birgə müəssisələrə də tətbiq olunur. Düzəliş, 01 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir.

9 saylı MHBS “Maliyyə Alətləri – Maliyyə öhdəliklərinin uçotdan çıxarılması üçün “10 faiz” testində haqlar

MHBS-lərin illik təkmiləşdirmələri prosesi çərçivəsində 2018-2020-ci illər üçün MUBSS 9 saylı MHBS-yə düzəliş etmişdir. Düzelis müəssisənin yeni və ya dəyişdirilmiş maliyyə öhdəliyinin şərtlərinin ilkin maliyyə öhdəliyinin şərtlərindən əhəmiyyətli dərəcədə fərqli olub olmadığını qiymətləndirərək daxil etdiyi haqları aydınlaşdırır. Bu haqlara yalnız borcalan və ya borcverən tərəfindən ödənilən və ya alınan haqlar, o cümlədən borcalanın və ya borcverənin digər tərəflərin adından ödədiyi və ya aldığı haqlar daxildir. Müəssisə bu düzəlişi, müəssisənin düzəlişi ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya daha sonra dəyişdirilmiş və ya əvəz edilmiş maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edir.

Düzəliş, 01 yanvar 2022-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Cəmiyyət, dəyişiklikləri Cəmiyyətin ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün əvvəlində və ya sonra dəyişdirilən və ya dəyişdirilən maliyyə öhdəliklərinə tətbiq edəcəkdir. Düzelislərin Cəmiyyətə əhəmiyyətli təsir göstərməsi gözlənilmir.

7. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar və həmin əməliyyatlar üzrə qalıqlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar ümumi nəzarət altında olsun və ya tərəflərdən biri digərinə nəzarət etmək iqtidarında olsun və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlərə dair qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərə bilsin və ya ona birgə nəzarət etsin. Əlaqəli tərəflərlə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

Əsas idarəedici heyətə ödənişlər. Əsas idarəedici heyət direktordan və direktor müavinlərindən ibarətdir.

Əsas idarəedici heyətə ödənişlər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	2021-ci il		2020-ci il	
	Xərclər	Hesablanmış öhdəlik	Xərclər	Hesablanmış öhdəlik
<i>Qısamüddətli ödənişlər:</i>				
- Əmək haqqı	331,168	13,064	272,189	3,072
- Qısamüddətli mükafatlar	15,065	-	13,618	-
Əsas idarəedici heyətə cəmi ödənişlər	346,233	13,064	285,807	3,072

8. Əmlak və avadanlıqlar

Əsas vəsaitlərin balans dəyərindəki hərəkət aşağıdakı kimidir:

	İstifadə hüquqlu aktivlər	Kompüter və digər avadanlıqlar	Digər	Cəmi
01 yanvar 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	64,183	19,971	15,272	99,426
Əlavələr	132,878	-	-	132,878
Silinmələr	-	-	-	-
Köhnəlmə xərci	(64,183)	(4,992)	(9,985)	(79,160)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	132,878	14,979	5,287	153,144
31 dekabr 2020-ci il tarixinə ilkin dəyər	-	34,772	32,538	67,310
Yığılmış köhnəlmə	-	(19,793)	(27,251)	(47,044)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	132,878	14,979	5,287	153,144
Əlavələr	-	5,704	-	5,704
Silinmələr	-	(1,767)	-	(1,767)
Köhnəlmə xərci	(66,439)	(4,729)	(1,070)	(72,238)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	66,439	14,187	4,217	84,843
31 dekabr 2021-ci il tarixinə ilkin dəyər	132,878	38,709	32,538	204,125
Yığılmış köhnəlmə	(66,439)	(24,522)	(28,321)	(119,282)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	66,439	14,187	4,217	84,843

Qrup ofis sahəsi icarəyə götürür. İcarə müqaviləsi adətən sabit müddətə bağlanır, lakin bu müddətin uzadılması seçimini də nəzərdə tutur. Müqavilələrə yalnız icarə komponentləri daxil ola bilər. İcarə müqavilələrində icarəyə verənin icarə predmeti olan aktivləri ilə bağlı təminat hüququndan başqa heç bir xüsusi şərt nəzərdə tutulmur. İcarə predmeti olan aktivlər kreditlər üzrə təminat kimi istifadə edilə bilməz.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə qədər icarəyə götürülmüş aktivlər əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilmişdir. 01 yanvar 2019-cu il tarixindən etibarən icarə müqaviləsi icarəyə götürülmüş aktivin Qrupun istifadəsi üçün hazır olduğu tarixdən başlayaraq müvafiq öhdəliklə birlikdə istifadə hüquqlu aktivlər kimi tanınır. Qrup cari icarə müddəti başa çatdıqdan sonra icarə müqaviləsinin iki il uzadılacağına əsaslandırılmış şəkildə əmin olduğu üçün 31 dekabr 2021-ci il tarixinə 69,034 AZN (diskontlaşdırılmamış) məbləğində gələcək potensial ödənişlər icarə öhdəliyinə daxil edilmişdir.

İcarə müddəti icarənin uzadılması hüququ faktiki olaraq istifadə edildikdə və ya Qrup həmin hüququ istifadə etmək öhdəliyini üzərinə götürdükdə yenidən nəzərdən keçirilir.

Əsaslandırılmış əminliyin qiymətləndirilməsi yalnız bu qiymətləndirməyə təsir edən və icarəyə götürənin nəzarət edə bildiyi əhəmiyyətli hadisə və ya şəraitdə əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdikdə yenidən nəzərdən keçirilir.

9. Qeyri-maddi aktivlər

Qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərindəki hərəkət aşağıdakı kimidir:

	Daxili imkanlar hesabına yaradılmış proqram təminatı	Alınmış lisenziyalar	Digər	Cəmi
01 yanvar 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	161,883	1,624	38,352	201,859
Əlavələr	-	-	-	-
Amortizasiya xərci	(16,189)	(162)	(3,835)	(20,186)
31 dekabr 2020-ci il tarixinə balans dəyəri	145,694	1,462	34,517	181,673
31 dekabr 2020-cu il tarixinə ilkin dəyər	161,883	2,750	64,175	228,808
Yığılmış amortizasiya	(16,189)	(1,288)	(29,658)	(47,135)
Əlavələr	-	4,565	-	4,565
Amortizasiya xərci	(14,569)	(1,895)	(3,452)	(19,916)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	131,125	4,132	31,065	166,322
31 dekabr 2021-ci il tarixinə ilkin dəyər	161,883	7,315	64,175	233,373
Yığılmış amortizasiya	(30,758)	(3,183)	(33,110)	(67,051)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	131,125	4,132	31,065	166,322

Şirkət daxili əməliyyatları üçün "AFI treyder" proqram təminatı hazırlamışdır. Proqram təminatı 2019-cu ilin sonunda istifadəyə verilib və onun hazırlanması prosesində birbaşa iştirak etmiş Şirkət əməkdaşlarının əmək haqları məbləğində kapitallaşdırılıb. Bu qeyri-maddi aktiv üzrə sabit amortizasiya faiz dərəcəsi 10% müəyyən edilmişdir.

10. Ticarət və digər debitor borclar

Ticarət və digər debitor borclarının siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Broker fəaliyyət üzrə ticarət debitor borcları	119,521	88,930
Portfel idarəetməsi üzrə ticarət debitor borcları	49,745	247,996
Ticarət və digər debitor borclara daxil olan cəmi maliyyə aktivləri	169,266	336,926
Digər alınacaq vəsaitlər	25,115	31,062
Verilmiş avanslar	22,623	96,018
Cəmi ticarət və digər debitor borcları	217,004	464,006

10. Ticarət və digər debitor borclar (davamı)

Qrup gözlənilən kredit zərərlərinin ölçülməsi üçün 9 sayılı MHBS-də nəzərdə tutulan sadələşdirilmiş yanaşma tətbiq edilir. Bu yanaşma ticarət və digər debitor borclara daxil olan maliyyə aktivləri üçün bütöv müddət üzrə gözlənilən kredit zərərləri ehtiyatının istifadəsini nəzərdə tutur.

11. Borc qiymətli kağızlara investisiyalar

31 dekabr 2021-ci il tarixinə borc qiymətli kağızlara investisiyaların kateqoriyalar üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir. Bütün bu investisiyalar məcburi qaydada MZƏD kateqoriyasında təsnifləşdirilmiş borc qiymətli kağızlardan ibarətdir:

31 dekabr 2021-ci il və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərinə ticarət üçün investisiyalar aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin istiqrazları	-	680,376
Korporativ istiqrazlar	4,103,286	-
Cəmi borc qiymətli kağızlara investisiyalar	4,103,286	680,376

Qrup tərəfindən məcburi qaydada MZƏD kateqoriyasında qiymətləndirilən borc qiymətli kağızlar ticarət qiymətli kağızları və “digər” biznes modelindəki qiymətli kağızları əks etdirir.

MZƏD kateqoriyasında ölçülən borc qiymətli kağızlar ədalətli dəyərlə tanınır ki, bu da, həmçinin kredit riski ilə bağlı müvafiq silinmələri əks etdirir və Qrupun kredit riski barədə ən dəqiq məlumatı təqdim edir.

Borc qiymətli kağızlara investisiyaların qiymətləndirmə kateqoriyaları və növləri haqqında məlumat Qeyd 20-də açıqlanır. Valyuta və kredit riskləri haqqında məlumat Qeyd 18-də təqdim edilir.

MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə aktivləri ədalətli dəyərlə tanınır ki, bu da, həmçinin kredit riski ilə bağlı müvafiq silinmələri əks etdirir. Maliyyə aktivləri bazarda müşahidə oluna bilən məlumatlara əsasən ədalətli dəyərlə qeydə alındığına görə Qrup dəyərsizləşmə əlamətlərini təhlil etmir.

31 dekabr 2021-ci il və 31 dekabr 2020-ci il tarixlərinə MZƏD kateqoriyasında ölçülən borc qiymətli kağızların kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Dövlət istiqrazları	Korporativ istiqrazlar	Cəmi, 31 dekabr 2021-ci il
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş (ədalətli dəyərlə)</i>			
- A- reytingindən aşağı	-	4,103,286	4,103,286
- Reytingsiz	-	-	-
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	-	4,103,286	4,103,286
	Dövlət istiqrazları	Korporativ istiqrazlar	Cəmi, 31 dekabr 2020-ci il
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş (ədalətli dəyərlə)</i>			
- A- reytingindən aşağı	680,376	-	680,376
- Reytingsiz	-	-	-
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	680,376	-	680,376

12. Pay qiymətli kağızlara investisiyalar

Pay qiymətli kağızlara investisiyaların siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
MZƏD kateqoriyasında ölçülən pay qiymətli kağızlar	13,396	616,015
Cəmi səhmlərə investisiyalar	13,396	616,015

MZƏD kateqoriyasında ölçülən bütün pay qiymətli kağızlar korporativ səhmlərdən, ticarət üçün qiymətli kağızlardan və ilkin tanınma zamanı SMGƏD kateqoriyasına aid edilməyən digər pay qiymətli kağızlardan ibarətdir. Pay qiymətli kağızlara investisiyaların qiymətləndirmə kateqoriyaları haqqında məlumat 21 sayılı Qeyddə açıqlanır. Valyuta və kredit riskləri haqqında məlumat 19 sayılı Qeyddə təqdim edilir.

13. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
Nağd pul	70,960	46,086
Tələb edilənədək bank qalıqları	106,588	115,867
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	177,548	161,953

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
AZN ilə bank qalıqları	148,155	32,651
ABŞ dolları ilə bank qalıqları	29,393	83,216
Cəmi bank qalıqları	177,548	115,867

"Fitch rating" agentliyinin reytinglərinə əsasən pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2021-ci il Tələb edilənədək bank qalıqları	31 dekabr 2020-ci il Tələb edilənədək bank qalıqları
- Yüksək dərəcə	396	242
- Orta dərəcə	177,152	115,170
- Reytingsiz	-	455
Nağd pul çıxılmaqla, cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	177,548	115,867

Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri aşağıdakı kimidir :

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
"Freedom Finance" hesabında olan pul vəsaitləri	282,432	-
Broker hesabında olan pul vəsaitləri	6,888	115,146
Cəmi ticarət hesabında olan pul vəsaitləri	289,320	115,146

“AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

14. Sair öhdəliklər

Sair öhdəliklərin qalıqları aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2021-ci il	31 dekabr 2020-ci il
İcarə öhdəlikləri	69,034	132,878
İşçilər üzrə hesablanmış xərclər	20,236	4,478
Sair öhdəliklər	286,398	46,925
Cəmi sair öhdəliklər	375,668	184,281

2021-ci il ərzində icarə müqaviləsi üzrə cəmi ödənişlər 72,000 AZN (2020-ci il: 72,000 AZN) təşkil etmişdir.

15. Buraxılmış borc qiymətli kağızları

26 iyul 2021-ci il və 17 noyabr 2021-ci il tarixlərində Qrup nominal dəyəri 1,000 AZN olan 2,000,000 AZN həcmində 2,000 ədəd diskontlu təmin edilməmiş istiqrazlar buraxılmışdır. Bu emissiyalar Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən müvafiq olaraq AZ2001019713 və AZ2002019712 dövlət qeydiyyat nömrələri ilə qeydiyyata alınmışdır. İstiqrazların tədavül müddəti müvafiq olaraq 60 ay və 36 ay, illik faiz dərəcəsi isə müvafiq olaraq 6.8% və 8.5% təşkil etmişdir.

Buraxılmış borc qiymətli kağızların qalıq dəyəri aşağıda əks olunmuşdur:

	2021-ci il	2020-ci il
Buraxılmış istiqrazlar üzrə əsas məbləğ	1,502,602	-
Hesablanmış faiz xərci	26,181	-
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızları	1,528,783	-

Buraxılmış borc qiymətli kağızlar üzrə hərəkət aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2021-ci il	2020-ci il
İlin əvvəlinə	-	-
<i>Nağd hərəkət:</i>		
-Daxiloma	1,502,602	-
-Ödənilmiş əsas məbləğ	-	-
-Ödənilmiş faiz xərci	-	-
<i>Qeyri-nağd hərəkət:</i>		
-Faiz xərci	26,181	-
İlin sonuna	1,528,783	-

16. Gəlirlərin kateqoriyalar üzrə təhlili

Gəlirlərin tanınma müddəti (hər bir gəlir axını üzrə) aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Müəyyən zaman anında	2,433,706	924,500
Dövr ərzində	149,860	576,972
Cəmi gəlirlər	2,583,566	1,501,472

“AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

16. Gəlirlərin kateqoriyalar üzrə təhlili (davamı)

01 yanvar 2018-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş gəlirin tanınma təlimatına uyğun olaraq “sair gəlirlərin” kateqoriyalar üzrə təhlili aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Konsaltinq xidmətindən gəlir	334,369	22,624
Xarici bazar əməliyyatlarından gəlir	105,128	111,425
İstiqrazların ticarətindən əldə edilən gəlir	26,274	-
Digər xidmətlərdən gəlir	5,586	34,281
Cəmi sair gəlirlər	471,357	168,330

17. Sair əməliyyat xərcləri, sair xalis gəlir və digər xərclər

Sair əməliyyat xərcləri:

	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Reklam xərcləri	(93,436)	(37,641)
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(92,154)	(99,346)
Əyləncə xərcləri	(48,731)	-
Ofis xərcləri	(30,742)	(10,593)
Ezamiyyə xərcləri	(30,466)	(2,942)
Təmir və texniki xidmət xərcləri	(28,748)	(3,989)
Bank komissiyası	(27,887)	(11,623)
Təlim xərcləri	(17,918)	(390)
Rabitə xərcləri	(15,978)	-
Nümayəndəlik xərcləri	(13,731)	(57,349)
Sığorta xərcləri	(12,848)	(10,278)
Konsaltinq və peşakar xidmət haqqı	(14,678)	(70,207)
Digər xərclər	(18,922)	(48,166)
Cəmi xərclər	(446,239)	(352,524)

31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə 34,794 (2020-ci il: 46, 737 AZN) məbləğində “sair xalis gəlirlər”i və 0 AZN (2020-ci il: 17,554 AZN) “digər gəlirlər” üzrə məbləğləri müvafiq olaraq qiymətli kağızların ədalətli dəyərindəki dəyişikliklər və pay qiymətli kağızların (korporativ səhmlər) yenidən qiymətləndirilməsi təşkil etmişdir.

18. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Cari vergi xərci	(220,195)	(60,326)
İl üzrə təxirə salınmış mənfəət vergisi (xərci)/gəliri	30,902	(94,901)
Mənfəət vergisi xərci	(189,293)	(155,227)

2021-ci və 2020-ci illər ərzində şirkətlərə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Effektiv mənfəət vergisi dərəcəsi qanunvericilikdə nəzərdə tutulan mənfəət vergisi dərəcəsiindən fərqlənir. Aşağıdakı cədvəldə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş mənfəət vergisi xərci faktiki xərclərlə üzləşdirilir:

“AzFinance İnvestisiya Şirkəti” QSC Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

18. Mənfəət vergisi (davamı)

	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəlki mənfəət	988,678	486,704
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş mənfəət vergisi dərəcəsi	20%	20%
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş dərəcə ilə hesablanmalı olan mənfəət vergisi xərci	(197,736)	(97,341)
Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan xərclərin vergi effekti:		
Gəlirdən çıxılmayan xərclərin effekti	(15,433)	(1,997)
Digər müvəqqəti olmayan fərqlərin vergi təsiri	23,876	(55,889)
Mənfəət vergisi xərci	(189,293)	(155,227)

31 dekabr tarixinə təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri və onların müvafiq illərdə hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında		Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında		
	2019-cu il	hesabatda tanınmış	2020-ci il	hesabatda tanınmış	2021-ci il
Əmlak və avadanlıqlar	12,726	(39,302)	(26,576)	13,288	(13,288)
Qeyri-maddi aktivlər	452	(452)	-	300	300
Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri	25,468	24,016	49,484	(105,970)	(56,486)
Borc qiymətli kağızlara investisiyalar	8,099	(21,389)	(13,290)	13,290	-
Pay qiymətli kağızlara investisiyalar	11,054	(14,552)	(3,498)	148,666	145,168
Ticarət və digər debitor borclar	(2,117,800)	4,670,208	2,552,408	(2,549,346)	3,062
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	-	-	-	(748)	(748)
Sair öhdəliklər	2,115,864	(4,713,430)	(2,597,566)	2,511,422	(86,144)
Təxirə salınmış vergi aktivləri / (öhdəliyi)	55,863	(94,901)	(39,038)	30,902	(8,136)

Avadanlıqlar və sair öhdəliklər müvafiq olaraq 16 sayılı MHBS-yə keçidin təsirini əks etdirir.

19. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Qrup daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri, əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinə bazar riski (o cümlədən xarici valyuta, faiz dərəcəsi və digər qiymət riskləri), kredit riski və likvidlik riski daxildir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsinin əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Əməliyyat riski. Əməliyyat riski qeyri-adekvat və ya uğursuzluqla nəticələnmiş daxili proseslərdən, insanlardan, sistemlərdən və yaxud kənar hadisələrin baş verməsindən yaranan zərər riskidir. Şirkət 2021-ci il ərzində riskləri idarəetmə siyasətinə yenidən baxmış və idarəetməyə verilmiş aktivlər üzrə risklərə məruz qalmadığını müəyyən etmişdir və bu xidmət mahiyyətcə fidusiar fəaliyyət hesab olunmuşdur. 2021-ci il ərzində idarəetməyə verilmiş aktivlər üzrə müqavilələrin 90%-nin şərtləri və qaydaları aşağıdakı şəkildə müəyyən edilmişdir:

- Müştəri tərəfindən rüblük hesablanmış və ödənilməli olan ümumi idarəetməyə verilmiş portfelin 1%-i həcmində sabit idarəçilik komissiyası tətbiq edilmişdir.

19. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Əməliyyat riski (davamı)

- İdarə olunan portfel üzrə dəyişkən performans komissiyası Şirkət ilə Müştəri arasındakı əvvəlki 50% / 50% nisbətindən müqavilənin başa çatma tarixində portfel gəlirlərinin artıq olan hissəsi üzrə müvafiq olaraq 10% / 90% nisbətinə endirilmişdir.
- Minimal tələb olunan gəlir indi baza göstərici kimi müəyyən edilmişdir. Yeni şərtlərə görə idarəetməyə verilmiş qiymətli kağızlar üzrə bazar və kredit riski müştərilərin üzərində qalır.

Kredit riski. Maliyyə aləti ilə əməliyyatlar üzrə tərəflərdən biri müqavilə öhdəliyini icra edə bilmədikdə və bu, digər tərəfin maliyyə zərəri çəkməsinə səbəb olduqda, Qrup kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Qrupun kontragentlərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində yaranır ki, bu da maliyyə aktivlərinin və balansdankənar kredit öhdəliklərin yaranmasına səbəb olur. Qrupun məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks etdirilir. Verilmiş maliyyə zəmanətləri, kreditlər, istifadə edilməmiş kredit xətləri və ixrac/idxal akkreditivlərinin təqdim edilməsi ilə bağlı öhdəliklər üzrə maksimal kredit riski öhdəliyin məbləğidir.

Kredit riskinin təsnifatı sistemi. Kredit riskinin qiymətləndirilməsi və kredit riskinin səviyyəsinə görə maliyyə alətlərinin təsnifləşdirilməsi məqsədilə Qrup beynəlxalq reyting agentlikləri (Standard & Poor's S&P, Fitch, Moody's) tərəfindən müəyyənləşdirilən xarici kredit reytingi sistemindən istifadə edir. Kənar kredit reytingləri müəyyən edilmiş defolt ehtimalları intervallarından ibarət vahid daxili şkala üzrə tutuşdurulur. Qrupun kredit riski orta səviyyəyə aid olub, defolt ehtimalı intervalı 3%-10% təşkil edir. Orta səviyyə kredit riski qənaətbəxş hesab edilən orta keyfiyyətli kreditləri əks etdirir.

Xarici reytinglər və müvafiq defolt ehtimalları intervalları aşağıdakı maliyyə alətlərinə tətbiq edilir: *pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, müştərilərdən alınacaq vəsaitlər və ticarət və digər debitor borclar.*

Kredit riski üzrə xarici reytinglər müvafiq reyting agentlikləri tərəfindən dərc edilmiş defolt və bərpa statistikasına əsasən PD və LGD kimi kredit riski parametrlərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunur.

Maliyyə alətlərinin mərhələlər üzrə təsnifatı. Debitor borcları portfeli üçün 9 saylı MHBS defolt olmamış aktivlərin 2-ci Mərhələyə aid edilməsi və maliyyə alətlərinin mərhələlərə bölüşdürülməməsi kimi praktiki istisnadan istifadə etməyə imkan verir. Bunu nəzərə alaraq, debitor borcları 3-cü Mərhələyə (defolt şəraitinə uyğun olduqda) və ya 2-ci Mərhələyə (aktiv defolt olunmamış hesab edildikdə) aid edilə bilər və buna görə ehtiyat hər zaman bütöv müddət üçün yaradılır.

Defolt bir hesab-faktura səviyyəsində müəyyən edilir və vaxtı keçmiş günlərə əsasən tanınır. Hesab-faktura üzrə ödəniş müddəti 90 gündən çox keçərsə bu, defolt olmuş hesab edilir və sonra 3-cü Mərhələyə təsnifləşdirilir.

Qrupda debitor borclar üzrə standart əməliyyat prosesləri müştərilərin keyfiyyət qiymətləndirməsini nəzərdə tutmadığına görə heç bir əlavə meyar nəzərdən keçirilmir. Yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq, müştəri yalnız ödəniş müddətinin keçməsindən əvvəl deyil, bu müddət keçdikdən sonra defolta məruz qala bilər.

Ticarət debitor borcları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri əməliyyat mənfəətinin tərkibində xalis dəyərsizləşmə zərəri kimi göstərilir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin sonradan bərpası da eyni satış maddəsində göstərilir.

Ümumiyyətlə, gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) aşağıdakı kredit riski parametrlərinin hasilinə bərabərdir: effektiv faiz dərəcəsiindən istifadə etməklə cari dəyərə diskontlaşdırılan defolta məruz qalan dəyər (EAD), defolt ehtimalı (PD) və defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (LGD). GKZ hər bir fərdi maliyyə aktivinin və ya ümumi seqmentin bütöv müddəti ərzində hər bir növbəti il üçün kredit riski parametrlərini proqnozlaşdırmaqla müəyyən edilir. *GKZ modellərinə daxil edilmiş proqnoz məlumatları.* GKZ-in qiymətləndirilməsi üçün miqrasiya matrisindən istifadə edildikdə proqnoz məlumatları artıq təyin olunmuş xarici reytingə daxildir.

Bazar riski. Qrup bazarda ümumi və spesifik dəyişikliklər riskinə məruz qalan (a) valyuta (b) faiz dərəcəsi və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqelərdən yaranan bazar risklərinə məruz qalır. Rəhbərlik qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir.

19. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Bazar riski (davamı)

Buna baxmayaraq, belə yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Valyuta riski. Rəhbərlik xarici valyuta riski ilə bağlı hər bir valyuta üzrə limitlər müəyyən edir. Qrup spekulativ fəaliyyət və ya hecinq məqsədləri üçün hər hansı törəmə alətlərlə əməliyyat aparmır.

Valyuta riski ilə əlaqədar Qrupun risk siyasətinin əsas elementi hər hansı valyuta üzrə dilinq əməliyyatlarının aparılması üçün planlaşdırılmış vəziyyətin olmamasıdır. Limitli açıq valyuta mövqelərinin baş verməsi yalnız fəaliyyətin normal nəticəsində ortaya çıxır. Qrup aktiv və öhdəliklərini valyutalar üzrə uyğunlaşdırmaq üçün bütün imkanlarından istifadə edir.

Hesabat dövrünün sonuna Qrupun məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks olunur:

	31 dekabr 2021-ci il		31 dekabr 2020-ci il	
	Monetar maliyyə aktivləri	Xalis balans mövqeyi	Monetar maliyyə aktivləri	Xalis balans mövqeyi
Azərbaycan manatı	4,434,103	4,434,103	1,665,967	1,665,967
ABŞ dolları	29,393	29,393	83,216	83,216
Cəmi	4,463,496	4,463,496	1,749,184	1,749,184

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtilə, hesabat dövrünün sonuna Qrupun müvafiq müəssisəsinin əməliyyat valyutasına tətbiq edilən məzənnələrdəki mümkün dəyişikliklərin mənfəət və ya zərərə, eləcə də kapitala təsiri aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

	31 dekabr 2021-ci il		31 dekabr 2020-ci il	
	Mənfəət və ya zərər təsir	Kapitala təsir	Mənfəət və ya zərər təsir	Kapitala təsir
ABŞ dollarının 20% möhkəmlənməsi	5,879	-	16,643	-
ABŞ dollarının 20% zəifləməsi	(5,879)	-	(16,643)	-

Faiz dərəcəsi riski. Qrup bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərin təsirinə məruz qalmır.

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi zamanı Qrupun çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Qrup yuxarıda qeyd edilən bütün öhdəliklərin eyni zamanda yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər pul ehtiyatları saxlamır, belə ki, təcrübəyə əsasən həmin öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan pul vəsaitlərini kifayət qədər dəqiqliklə proqnozlaşdırmaq olar. Rəhbərlik hər ay Qrupun pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə proqnozlara nəzarət edir.

Qrupun likvidlik portfeli ticarət hesabında olan pul vəsaitlərindən, müştərilərdən alınacaq vəsaitlərdən, borc qiymətli kağızlara investisiyalardan (Qeyd 11), pay qiymətli kağızlara investisiyalardan (Qeyd 12), pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən (Qeyd 13) və ticarət və digər debitor borclardan (Qeyd 10) ibarətdir.

Qrup aşağıda göstəriləyi kimi gözlənilən ödəmə müddətlərinə və diskontlaşdırılmış nəticələrə əsasən likvidlik kəsinə nəzarət edir:

19. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

	Tələb ediləndək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	Cəmi
31 dekabr 2021-ci il					
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	177,548	-	-	-	177,548
Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri	289,320	-	-	-	289,320
Ticarət debitor borcları	-	169,266	-	-	169,266
Borc qiymətli kağızlara investisiyalar	-	-	987,698	3,115,588	4,103,286
Pay qiymətli kağızlara investisiyalar	-	-	-	13,396	13,396
ÖHDƏLİKLƏR					
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	-	-	-	(1,528,783)	(1,528,783)
İcarə öhdəlikləri	(5,549)	(28,293)	(35,192)	-	(69,034)
Gözlənilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik mövqeyi	461,319	140,973	952,506	1,600,201	3,154,999
31 dekabr 2020-ci il					
AKTİVLƏR					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	115,867	-	-	-	115,867
Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri	115,146	-	-	-	115,146
Ticarət debitor borcları	-	336,926	-	-	336,926
Borc qiymətli kağızlara investisiyalar	680,376	-	-	-	680,376
Pay qiymətli kağızlara investisiyalar	616,015	-	-	-	616,015
ÖHDƏLİKLƏR					
İcarə öhdəlikləri	(5,132)	(26,167)	(38,095)	(63,484)	(132,878)
Gözlənilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik mövqeyi	1,522,272	310,759	(38,095)	(63,484)	1,731,452

20. Kapitalın idarə edilməsi

Kapitalın idarə olunmasında Qrupun məqsədi fəaliyyətin fasiləsizliyini təmin etməklə səhmdarlar üçün müvafiq gəlirlilik səviyyəsini təmin etmək, digər tərəflərin maraqlarını qorumaq və kapital xərclərini azaltmağa imkan verən optimal kapital strukturunu saxlamaqdır. 31 dekabr 2021-ci il tarixinə Qrupun idarə etdiyi kapitalın məbləği 2,995,477 AZN (2020 2,226,457 AZN) təşkil etmişdir.

2021-ci il ərzində Qrup qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 300,000 AZN məbləğində minimal kapital tələbinə riayət etmişdir.

9 sayılı MHBS “Maliyyə alətləri” standartına uyğun olaraq, Qrup maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: (a) MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə aktivləri; (b) SMGƏD kateqoriyasında ölçülən borc alətləri; (c) SMGƏD kateqoriyasında ölçülən pay alətləri və (d) amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri. MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə aktivləri iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) MZƏD kateqoriyasında məcburi qaydada qiymətləndirilən aktivlər və (ii) ilkin tanınma zamanı həmin kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər.

21. Maliyyə alətlərinin qiymətləndirmə kateqoriyaları üzrə təqdim edilməsi

31 dekabr 2021-ci il və 31 dekabr 2020-ci il tarixinə maliyyə aktivlərinin növləri ilə yuxarıda qeyd edilən qiymətləndirmə kateqoriyalarının üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	2021-ci il			2020-ci il		
	MZƏD (məcburi)	Amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən	Cəmi	MZƏD (məcburi)	Amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən	Cəmi
AKTİVLƏR						
<i>Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri</i>	-	177,548	177,548	-	161,953	161,953
<i>Ticarət hesabında olan pul vəsaitləri</i>	-	289,320	289,320	-	115,146	115,146
<i>Borc qiymətli kağızlara investisiyalar</i>						
- AR Maliyyə Nazirliyinin istiqraxları	-	-	-	680,376	-	680,376
- Korporativ istiqrazlar	4,103,286	-	4,103,286	-	-	-
<i>Pay qiymətli kağızlara investisiyalar</i>						
- Korporativ səhmlər	13,396	-	13,396	616,015	-	616,015
<i>Sair maliyyə aktivləri:</i>						
- Ticarət və digər debitor borclar	-	217,004	217,004	-	464,006	464,006
CƏMI MALİYYƏ AKTİVLƏRİ	4,116,682	683,872	4,800,554	1,296,391	741,105	2,037,496

22. Yenidən təsnifləşdirmə

Cari ilin təqdimatına uyğunlaşdırmaq məqsədilə keçən ilin konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatında yenidən təsnifləşdirmə edilmişdir. Bu yenidən təsnifləşdirmə nəticəsində Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyətinə, əməliyyat nəticələrinə və kapitalına təsir olmamışdır.

	Yenidən təsnifləşdirmədən əvvəl	Yenidən təsnifləşdirmə	Yenidən təsnifləşdirmədən sonra
Dövriyyə kapitalında dəyişikliklər			
Borc qiymətli kağızlara investisiyalara investisiya	(413,473)	413,473	-
Pay qiymətli investisiyalara investisiya	(823)	823	-
Vergidən əvvəl əməliyyat faliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri	(280,670)	414,296	133,626
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Borc qiymətli kağızlara investisiyalara investisiya	-	(413,473)	(413,473)
Pay qiymətli investisiyalara investisiya	-	(823)	(823)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilmiş xalis pul vəsaitləri	-	(414,296)	(414,296)

Yenidən təsnifləşdirmənin maliyyələşdirmə fəaliyyətinə təsiri olmamışdır.

23. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Qrup 17 fevral 2022-ci il tarixlərində nominal dəyəri 1,000 USD olan 1,000,000 USD həcmində 1,000 ədəd 3.5% diskontlu, təmin edilməmiş istiqrazlar buraxmışdır. Bu emissiyalar Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən AZ2003019711 dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır. İstiqrazların tədavül müddəti 18 ay təşkil edir.

23. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Qrup 17 fevral 2022-ci il tarixlərində nominal dəyəri 1,000 USD olan 1,000,000 USD həcmində 1,000 ədəd 3.5% diskontlu, təmin edilməmiş istiqrazlar buraxmışdır. Bu emissiyalar Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfindən AZ2003019711 dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır. İstiqrazların tədavül müddəti 18 ay təşkil edir.